

Samit NATO

Politika otvorených dverí NATO má pokračovať aj po samite Severoatlantickej aliancie, ktorý sa konal od 2. do 4. apríla v Rumunsku. Ďalšou kľúčovou témou bol Afganistan. Slovensko reprezentovali v Bukurešti prezident Ivan Gašparovič, minister zahraničných vecí Ján Kubiš a minister obrany Jaroslav Baška.

Možnosť prijať aj ďalšie štáty bude závisieť od toho, či prejavia záujem a či splnia aliančné kritériá. Zhodli sa na tom všetky krajiny Severoatlantickej aliancie. V Bukurešti dostali pozvánku Chorvátsko a Albánsko, pričom NATO sa naposledy rozširovalo v roku 2004. Sklamané odišlo domov Macedónsko, pretože jeho pozvanie zablokovalo pre spor o názov krajiny susedné Grécko.

„V nasledujúcich mesiacoch sa účasť Slovenska v operácii ISAF v Afganistane zdvojnásobí, pričom aj ďalší naši vojaci budú vyslaní do juhoafganských provincií, ktoré sú v centre pozornosti,“ povedal J. Baška aj v rámci svojho vystúpenia na rokovaní vo formáte ministrov obrany. Uviedol, že spojenci v misii a zástupcovia krajín Aliancie

to vnímajú ako silný politický signál a prejav partnerskej solidarity zo strany Slovenska. „Je tak trochu symbolické, že práve v čase konania samitu odletel do Afganistanu sedemčlenný lekárskejší tím, ktorý rozšíri naše zastúpenie v misii a posilní českú poľnú nemocnicu dislokovanú na letisku v Kábule,“ zdôraznil

J. Baška, ktorý v Bukurešti hneď po svojom prílete 2. apríla podpísal s českou ministerkou obrany Vlastou Parkanovou Memorandum o porozumení medzi Ministerstvom obrany Slovenskej republiky a Ministerstvom obrany Českej republiky týkajúce sa pričlenenia lekárskeho tímu Ozbrojených síl Slovenskej republiky do českej vojenskej nemocnice Role II. v operácii ISAF. „Podpis dohody ma teší o to viac, že českí aj slovenskí vojaci osvedčili svoju spoluprácu v Kosove a tento krok je potvrdením, že náš záujem na spolupráci ďalej

pokračuje," povedala po podpise memoranda V. Parkanová.

„Vláda aj parlament už zvýšenie počtu našich vojakov na približne dvojnásobok súčasného stavu v ISAF schválili a my by sme toto rozhodnutie chceli realizovať v tomto roku," zdôraznil po samite J. Baška. Povedal, že bola schválená aj strategická spolupráca s holandskou stranou v provincii Urusgan, ktorá parí k najnebezpečnejším v Afganistane. Naši vojaci by tam mali posilniť operačný tréningový a styčný tím. „Odznala aj požiadavka zo strany Kanadanov na strážnu jednotku na letisku v Kandaháre," dodal minister. Celkove zhrnul, že ISAF je strategická misia pre celú Severoatlantickú alianciu a je katalyzátorom zmien tak NATO, ako aj jednotlivých armád, vrátane Ozbrojených síl SR. Preverí vojenské spôsobilosti a politické odhodlanie krajín aliancie a tým v značnej miere predznačí jej budúcnosť. (V polovici apríla malo Slovensko v Afganistane 61 vojakov. Vo všetkých misiách to bolo 564 mužov a žien – pozn. red.)

Slovenský minister mal aj niekoľko bilaterálnych rozhovorov so svojimi rezortnými partnermi z Grécka, Poľska či Veľkej Británie. S britským ministrom obrany Desom Brownem prediskutovali aj britsko-francúzsku iniciatívu týkajúcu sa vytvoreného spoločného fondu, ktorý je určený na servis a opravy mimoriadne potrebných helikoptér určených na nasadenie v Afganistane.

Členovia NATO sa však nedohodli na prijatí Ukrajiny a Gruzínska do akčného plánu členstva Aliancie. Ich vstup do jej „predsiene" zablokovali Francúzsko a Nemecko. Slovensko bolo za. Prezident Ivan Gašparovič po samite uviedol, že Ukrajina zaznamenala v prístupovom procese významný pokrok. „Treba si však zároveň uvedomiť, že niektorí členovia Aliancie o pripravenosti oboch postsovietskych republík pochybujú," povedal na brífingu. Šanca, že Ukrajina a Gruzínsko sa v dohľadnom čase pripoja k programu MAP, je však podľa prezidenta otvorená napriek tomu, že Aliancia na prebiehajúcom samite nerozhodla v ich prospech.

K úspechom samitu treba prirátava skutočnosť, že francúzsky prezident Nicolas Sarkozy avizoval po dlhých 42 rokoch návrat do vojenských štruktúr Aliancie, a to už budúci rok. Podľa J. Bašku Francúzsko týmto potvrdilo význam Severoatlantickej aliancie pre súčasnosť aj pre budúcnosť a toto rozhodnutie prijal jednoznačne pozitívne.

Budúci samit NATO sa nebude konať tak ako zvyčajne o dva roky. Vzhľadom na 60. výročie vzniku Aliancie sa uskutoční už o rok. Hostiteľmi budú francúzsky Kiel a nemecký Štrasburg.

Uznanie veteránom

Pár desiatok minút po skončení samitu NATO prijal 4. apríla prezident Slovenskej republiky a hlavný veliteľ Ozbrojených síl SR Ivan Gašparovič na pôde slovenského veľvyslanectva v Bukurešti dvanástich rumunských vojenských veteránov, ktorí sa počas 2. svetovej vojny podieľali na oslobodení Slovenska. Prezident sa im podakoval za podiel na porážke fašizmu, ako aj za to, že nezabúdajú na krajinu, kde pred vyše 60 rokmi bojovali. Dvanástich dôstojníkov a generálov vo výslužbe pri tejto príležitosti minister obrany SR Jaroslav Baška vyznamenal odznakom Vojnový veterán.

Od decembra 1944 do konca vojny sa bojov na území Slovenska zúčastnilo po 240-tisíc rumunských vojakov, z ktorých 60-tisíc padlo. „Slová pána prezidenta Ivana Gašparoviča, vyznamenanie od ministra obrany Jaroslava Bašku a prítomnosť ministra zahraničných vecí Jána Kubiša sú prejavom uznania a úcty pre nás aj pre našich spolubojovníkov, ktorí padli vo vašej vlasti," povedal brigádny generál Marin Dragnea, predseda Zväzu vojnových veteránov Rumunska. Zároveň vysoko ocenil starostlivosť Slovenska o vojenské cintoríny a pamätníky rumunských vojakov, z ktorých najväčšie sú vo Zvolene, Banskej Bystrici,

Vítanie vojenských jednotiek rumunskej armády na našom území Foto Vojenský historický ústav

Piešťanoch a v Bratislave. Nezabudol dodať, že rumunskí vojaci sa v roku 1968 nepodieľali na invázii vojsk Varšavskej zmluvy do bývalého Československa, a preto aj vojnoví veteráni z oboch krajín môžu mať o to lepšie vzťahy. Marin Dragnea tiež poznamenal, že počas dní, keď sa v Bukurešti konal samit NATO, to bola len slovenská delegácia, ktorá si našla čas na stretnutie s vojenskými veteránmi. O to viac si jeho veteránsky zväz váži pozornosť slovenských politických aj vojenských predstaviteľov.

Dvojstranu pripravil Pavol VITKO

Prezident Ivan Gašparovič počúva rozprávanie rumunských vojakov, ktorí sa podieľali na oslobodení Slovenska. Vľavo brigádny generál Marin Dragnea, predseda Zväzu vojnových veteránov Rumunska.

Odvaha, priateľstvo, pomoc

...slová, ktoré ste mohli 9. apríla v priestoroch Klubu ministerstva obrany SR počuť najčastejšie. Príležitosť na to bola viac než príhodná – ocenenie laureátov prestížnej ankety Vojenský čin roka 2007.

„Už po jedenástkrát sa stretávame pri vyhlasovaní výsledkov ankety Vojenský čin roka. Počas tohto obdobia získalo uznanie veľa ľudí a dnes k nim pridnú ďalší. Tí, ktorí reprezentujú nádej nás všetkých, že dobrých a statočných ľudí, ochotných riskovať aj svoje životy, je stále dosť,“ zdôraznil v príhovore minister obrany Jaroslav Baška. „Anketa oceňuje ľudí, ktorí pomohli v neľahkej situácii niekomu, koho ani nemuseli poznať. Zareagovali na to, že ten

druhý, často neznámy, potrebuje pomoc. Bez váhania vložili všetky fyzické i duševné sily aj na záchranu toho najcennejšieho – ľudského života. Vážme si preto všetkých, ktorí pomohli, pomáhajú a budú pomáhať! Vážme si i seba, aby sme sa nebáli pomôcť iným, bez strachu a zodpovednosti,“ pripomenul minister J. Baška.

Úprimná pomoc

Tak ako v uplynulých rokoch, aj v tomto

ročníku boli vyhlásené štyri kategórie. Prvá niesla názov Pomoc verejnosti – ocenenie za zásah pri likvidácii následkov prírodných katastrof a priemyselných havárií. Druhá, Priateľ armády – ocenenie civilnej osobe, ktorá prispela k budovaniu pozitívneho imidžu rezortu obrany. Mimoriadnou cenou ocenili výnimočné zásluhy pri prezentácii Ozbrojených síl Slovenskej republiky. Posledná kategória bola určená tým, ktorí svojou obetavosťou a rozhodnosťou zachránili ľudský život.

V kategórii Pomoc verejnosti bol nominovaný nadrotmajster Bc. Peter Tuma. Ako príslušník Ozbrojených síl Slovenskej republiky zaradený do psychologickkej jednotky misie ISAF dennodenne pomáhal afganskému obyvateľstvu. Druhým nominovaným bol kolektív ženijného práporu Sered'. Jeho príslušníci aj v súčasnosti pomáhajú odstraňovať následky tragickej udalosti vo Vojenskom opravárskom podniku Nováky z marca minulého roka a v rámci svojich možností sa už niekoľko rokov starajú o klientov Domovu sociálnych služieb pre deti a dospelých v Šoporňi – Štrkovci.

Nominovanými a zároveň laureátmi tejto kategórie sa stali pyrotechnici asanujúci priestor VOP Nováky zasiahnutý priemyselnou haváriou. Ocenenie si prevzali z rúk zástupcu náčelníka Generálneho štábu OS SR generálporučička Petra Gajdoša. Spolu takmer osemdesiat vojakov a príslušníkov rezortu obrany odpracovalo viac ako 28 000 hodín pyročinnosti. Išlo

o namáhavú fyzickú prácu, ale aj vyčerpávajúce psychické vypätie. „Ocenenie je akýmsi zadosťučinením za prácu, ktorú sme vykonávali v maximálne zložitých podmienkach. Je to pre nás veľká pocta,“ povedal veliteľ vyčlenených síl kpt. Ján Urban.

Priateľom nemôže byť každý

Budovanie pozitívneho imidžu rezortu obrany, jeho podpora a šírenie dobrého mena doma aj v zahraničí – črty, ktorými sa vyznačuje dobrý priateľ inštitúcie intenzívne späté so spoločnosťou – ako ozbrojená sila. Jedným z takýchto priateľov je už pätnásť rokov aj Miroslav Gyűrösi – odborný vojenský publicista prezentujúci aktivity OS SR a ich techniky v domácich aj zahraničných médiách. Je ním aj Ing. Michael Petráš – vedúci Nadácie Friedricha Eberta na Slovensku.

Laureátom kategórie Priateľ armády na rok 2007 sa stala Ing. Magdaléna Mellenová. Predsedníčka Odborového zväzu potravinárov SR prijala vďaka a ocenenie od náčelníka GŠ OS SR generála Ľubomíra Bulíka. Pod jej vedením sa zväz už od roku 1999 aktívne podieľa na spoluorganizovaní najmasovejších podujatí Ozbrojených síl SR s verejnosťou. „Toto uznanie je pre mňa veľmi významné. Vždy som sa snažila spolupracovať na čo najvyššej možnej úrovni. Je zároveň novou výzvou na ďalšiu spoločnú činnosť, ktorá bude ešte intenzívnejšia,“ zdôverila sa Ing. M. Mellenová.

Výnimočné uznanie

Do užšej nominácie v kategórii Mimoriadna cena boli za profesionálne reprezentovanie ozbrojených síl nominovaní prí-

slučníci 11. mechanizovaného práporu Martin. Neodškriepiteľné zásluhy pri spolupráci s rezortom obrany má aj mesto Zvolen na čele s primátorom Ing. Miroslavom Kuseinom.

Titul laureáta mimoriadnej ceny tento rok putoval z rúk štátneho tajomníka Ministerstva obrany Daniela Duchoňa do Prievidze. Odnieslo si ho deväť príslušníkov Okresného riaditeľstva Hasičského a záchranného zboru Prievidza. Npor. Jozef Krausko, mjr. Ing. Jozef Kofrit, npráp. Milan Gálik, npráp. Jozef Fabian, por. Milan Krausko, npráp. Jozef Opálený, npor. Ing. Martin Kočan, ppráp. Bc. Róbert Tánzer a npor. Slavomír Dobrovodský ako prví zasahovali pri likvidácii požiarov pri výbuchu delaboračnej haly VOP Nováky. Pri získavaní kontroly nad nebezpečnou situáciou riskovali vlastné zdravie a životy. „Sme nesmierne radi, že zložka, ktorej priamo nepodliehame, takto vysoko ocenila našu prácu. Úprimne si toho vážime,“ povedal veliteľ hasičského tímu npor. Jozef Krausko.

Nič znamená čin

Medzi nominovanými v najemotívnejšej kategórii Záchrana života bol čatár Jaroslav Herman z 5. pluku špeciálneho určenia Žilina, ktorý počas polného výcviku resuscitáciou zachránil topiaceho sa kolegu. Navrhnutí na ocenenie boli aj piati príslušníci mierovej misie UNFICYP – poručík Jozef Kruták, des. Peter Čech, rtn. Miroslav Mišlan, voj. 2. st. Ivan Kukuruc a voj. 2. st. Rastislav Pajtáš. Počas mobilného hliadkovania poskytli prvú pomoc dvom mužom zasiahnutým silnou explóziou a následným požiarom farmy ležiacej na patrolovacej trase.

Najvyššie uznanie za obetavosť pri záchrane ľudského života ankety Vojenský čin roka 2007 získal nadrotmajster PhDr. Martin Nič. Ten v neskorých nočných hodinách 7. júla 2007 na vodnej nádrži Veľká Domaša spolu s bratom zachránil dvoch topiacich sa rybárov. Ocenenie odovzdal minister obrany Jaroslav Baška bratovi Mariánovi, pretože Martin sa nemohol pre plnenie úloh v zahraničnej misii UNFICYP na Cypre slávnostného galavečera zúčastniť. „Je to pre nás oboch veľká pocta. V kútiku duše som v ocenenie síce dúfal, no som nesmierne a milo prekvapený,“ skromne prezradil Marián Nič. „Chcem poďakovať predovšetkým všetkým nominovaným, nie iba tým, ktorí sa dostali do užšieho výberu. Najmä za to, že naozaj využili svoju odvahu a schopnosti a nezištne pomohli ľuďom v núdzi,“ vyjadril úprimnú vďaku v závere galavečera minister J. Baška.

O príjemnú atmosféru podujatia a jeho dôstojný priebeh sa moderovaním postarala Alena Heribanová, speváci Anita Soul, Marcel Palonder a Zuzana Smatanová so sprievodom.

Text Vladislav VAVRINEC

Foto Peter DOVINA

Najväčší záujem je na východe

Na Slovensku máme dve strediská výberu personálu. Najskôr bolo vytvorené v Nitre. Košické stredisko výberu personálu vzniklo v auguste 2003 okrem iného aj preto, lebo sa ukázalo, že dlhodobo je najväčší záujem o vstup do ozbrojených síl práve na východe Slovenska. So strediskom v Nitre si preto teritoriálne poddelili republiku na dve časti. Košické stredisko obhospodaruje okresy prešovského a košického kraja, ale aj časť okresov banskobystričského kraja (Rimavská Sobota, Revúca, Lučenec, Poltár, Brezno), ako aj žilinského kraja (okresy Liptovský Mikuláš, Ružomberok, Tvrdošín, Dolný Kubín a Námestovo).

Nie je žiadnym tajomstvom, že už dlhodobo je najväčší záujem o vstup do ozbrojených síl práve zo spomínaných oblastí Slovenska. Načo tajiť, je za tým okrem iného aj pomerne vysoká miera nezamestnanosti v týchto regiónoch. Tam, kde je naopak najnižšia, teda v Bratislave, Trenčíne, Trnave a na západe Slovenska medzi týmito mestami sa naopak do armády veľa záujemcov nehlási...

Nový zákon pomohol

Košické stredisko podľa jeho náčelníka majora Miloša Kubicu realizuje presne vymedzenú časť výberového konania pre žiadateľov o prijatie do štátnej služby profesionálneho vojaka. „V priebehu uplynulého roka 2007, najmä v jeho druhej polovici, sme aj v dôsledku novely zákona č. 346/2005 Z. z. o štátnej službe profesionálnych vojakov zaznamenali zvýšený záujem o vstup do ozbrojených síl. Hlavné zavedenie príspevku na bývanie pre kategóriu mužstva a príplatku za vyvedenie do výcvikového priestoru prinieslo určité zatraktívnenie služby,“ konštatuje major Kubica.

Súčasnou výberového konania pri prijímaní občanov do služobného pomeru profesionálneho vojaka je aj previerka psychickej spôsobilosti uchádzača. Uskutočňuje sa psychodiagnostickými metódami. Jej cieľom je posúdiť pracovno-psychickú spôsobilosť každého uchádzača. Medzi najčastejšie dôvody vyradenia patria podľa psychológov predovšetkým nízke psychomotorické tempo pri riešení úloh, vysoká chybovosť pri riešení úloh v záťažovej situácii, ako aj niektoré negatívne osobnostné vlastnosti. Najmä vysoká emocionálna, rizikovosť konania, nízka miera zodpovednosti a flexibility na nové prostredie a podmienky.

Posúdenie zdravotnej spôsobilosti majú na starosti posudkoví lekári strediska. V minulom roku v stredisku vyšetrili 760 uchádzačov, z toho sedem stoviek mužov. Nespôsobilých vykonávať štátnu službu bolo len šesť desiatok mužov a len jedna žena. Medzi najčastejšie príčiny nespôsobilosti z rozličných zdravotných dôvodov a diagnóz vykonávať štátnu službu patria nedodané požadované doplňujúce vyšetrenia, užívanie drog, choroby zubov a ústnej dutiny, ochorenia kože a choroby srdca.

Najviac straší 12-minútový beh

Ďalším z predpokladov prijatia do ozbrojených síl je úspešné absolvovanie previerky fyzickej zdatnosti. Pozostáva z troch disciplín, povinného dvanásťminútového behu a dvoch voliteľných disciplín. Na výber je ľah-sed alebo kľuky, člnkový beh 10-krát 10 metrov alebo skok

do diaľky s odrazom z miesta znožmo. Podľa štatistiky je najproblémovejšou disciplínou dvanásťminútový beh. Najmä medzi ženami. Len niečo viac ako polovica z nich úspešne zdolá nástrahy jednotlivých disciplín. Medzi mužmi je úspešnosť neporovnateľne vyššia, až 84-percentná.

V januári neuspela v dvanásťminútovom behu ani Alica Holovková z Ladomírovej. Tentoraz bola 22-ročná absolventka ekonomického smeru strednej priemyselnej školy zo Sniny úspešná. „Minule mi chýbalo len dvadsať

metrov. Trochu som doma medzitým potrénovala a dnes to konečne vyšlo. Do ozbrojených síl ma láka hlavne vidina zaujímavej, celkom dobre platenej práce. Aspoň teda v porovnaní s tým, aké sú platy u nás, na východe. Svojím spôsobom ma inšpiroval bratranec, ktorý je profesionálnym vojacom. Ďalšie informácie som si zohnala na internete. Ak všetko dobre pôjde aj na zdravotnej prehliadke, mala by som nastúpiť na funkciu strelec, popri prípade obsluha mínometu,“ hovorí Alica, ešte celá udýchaná z behu. Jaroslav Varga taktiež z východu by mal posilniť útvár čestnej stráže prezidenta.

Od boeingov k vrtuľníkom

Rodák zo Spišskej Novej Vsi Ján Barč absolvoval v košickom železničnom učilišti špecializáciu letecký mechanik. Pracoval na letisku v Prahe i Bratislave, najmä na Boeingoch 737. „Je to zaujímavá práca i veľké moderné mašiny, ale mňa to skôr ťahá do armády. Keď to bude možné, rád by som sa dostal na leteckú základňu v Prešove a pracoval na vojenských vrtuľníkoch,“ zdôrazňuje Ján.

Armádu si vybral aj rodák z Trebišova Ján Džudža. V poslednom období, keďže doma prácu nenašiel, pracoval ako robotník v Česku, v mladoboleslavskej škodovke. „Nezarobím síce zle, ale je to len na zaplätanie doby bez práce, nie na dlhodobjšiu perspektívu. Tú by som podobne ako môj brat chcel hľadať práve o ozbrojených silách,“ konštatuje Ján Džudža.

Väčšina záujemcov, ktorí úspešne prešli previerkami psychického i fyzického stavu, ako aj zdravotnou prehliadkou, je predurčená predovšetkým na funkcie vodič, vodič-strojník, vodič-mechanik, vodič-obsluha a potom na funkcie strelec a guľometník. V útvároch je veľký dopyt aj po vodičoch strednej a ťažkej automobilovej techniky. V tomto prípade je ale požadované vodičské oprávnenie minimálne skupiny C, popri prípade ešte aj skupiny E. A vhodných uchádzačov s takouto kvalifikáciou je nedostatok. Určitým riešením problému je obsadiť miesta vodičmi s oprávnením skupiny B a umožniť im na náklady ozbrojených síl získať oprávnenie na skupinu C.

Jozef ŽIAK

Foto Peter DOVINA

15-ročný partizán

Na nedávnej trenčianskej celoslovenskej konferencii o hrôzach holokaustu v čase druhej svetovej vojny bol ako čestný hosť aj Paul A. Strassmann z USA. Narodil sa v Trenčíne v rodine židovského podnikateľa (v meste vlastnil veľkoobchod a na jeho okraji tehelňu). Počas vojny zahynulo v koncentračných táboroch 19 príslušníkov široko rozvetvenej rodiny. Zachránil sa len Paul a jeho o pár rokov staršia sestra, pracovne nasadená v zbrojovke. Paul sa dostal začiatkom septembra 1944 v okolí Trenčína ako 15-ročný k partizánom. Stal sa príslušníkom skupiny Stalin – Jegorov.

Skupina uskutočňovala najmä diverzné akcie na strategicky veľmi dôležitej železničnej trati Trenčín – Žilina a na ďalšie komunikácie na celom strednom Považí. Počas jednej z akcií proti nemeckému železničnému transportu, keď po deštrukcii trate unikol z miesta pod nemeckou paľbou, takmer prišiel o život.

Desiatnik československej armády

Po viac ako polročnej odbojovej činnosti spoločne s partizánskou skupinou sa po mnohohodňovom náročnom prechode horským terénom až v marci 1945 spojili s postupujúcimi jednotkami Sovietskej armády. Paul sa postupne dostal do regrutačného strediska čs. armády v Poprade. Po krátkom zotavení vo Vysokých Tatrách bol začlenený do armády. Hneď v máji 1945, keďže dobre ovládal nemčinu, bol vyslaný spoločne s ďalšími vojakmi na zabezpečenie územia bývalých Sudiet. Jeho vojenská anabáza sa skončila v Bratislave v hodnosti desiatnika. Po vojne začal študovať angličtinu na pražskej Karlovej univerzite. Náhoda i skutočnosť, že bol bývalým partizánom, mu pomohli a výrazne zmenili jeho život.

„Začiatkom roka 1948 som sa v Trenčíne stretol s vtedajším šéfom okresného výboru

komunistickej strany. Povedal mi: Pavol, prichádzajú nové časy, ale pre takých, ako si ty, z buržoáznej rodiny, nebudú až také dobré. Si partizán a preto ti dobre radím: Radšej choď preč! Pochopil som, že nežartuje, a tak som sa 8. februára 1948 ešte stihol dostať do Veľkej Británie a odtiaľ po pár mesiacoch do USA,“ spomína na svoju anabázu Paul Strassmann.

Vybral si počítače

V Amerike sa mu podarilo dostať sa na najprestížnejšiu školu technického smeru v celých Spojených štátoch, na MIT (Massachusetts Institute of Technology). Venoval sa štúdiu výpočtovej techniky. Ako jeden z prvých vypracoval dizertačnú prácu na tému: Využitie počítačov. V roku 1955, keď sa v USA začínala postupne presadzovať výpočtová technika do mnohých oblastí života, bol doslova hlad po takýchto odborníkoch. Paul sa postupne vypracoval vo firmách General Foods, Kraft Corporation a Xerox na vedúceho pracovníka, zodpovedného za informačné technológie.

V roku 1985 odišiel do dôchodku, ale naďalej pracoval ako konzultant pre také firmy ako General Electric, Citicorps, IBM, General Motors, Texas instrument... V čase, keď sa

končila studená vojna a sovietske impérium sa postupne rozpadalo, bolo jasné, že je zbytočné vynakladať na armádu také veľké prostriedky. Americký kongres tlačil na ich redukciu. Paul začal pracovať pre mnohé vládne orgány vo Washingtone ako poradca.

Generálsky post i medaila

V Pentagóne sa stal členom skupiny siedmich ľudí (tzv. sivých hláv alebo rady starších), ktorá vypracovala návrh, podľa ktorého sa podarilo v rokoch 1989 až 1995 ušetriť z rozpočtu ozbrojených síl vyše 70 miliárd dolárov. „Dávali sme odporúčania, skonsolidovali sme financie. Bol so riaditeľom zodpovedným za informačné technológie, konsolidáciu financií, personálny manažment a logistiku. Len ročný rozpočet spomínaných zložiek bol vyše 10 miliárd dolárov. Vojenský ekvivalent mojej funkcie, ktorú som vtedy v Pentagóne zastával, bola hodnosť generálporučika,“ konštatuje Paul Strassmann.

Ako hosťujúci profesor prednášal na mnohých amerických univerzitách, okrem iného aj vo vojenskej akadémii West Point. Po roku 2002 prešiel na podobnú pozíciu v NASA (Národnom úrade pre astronautiku), ktorý vtedy prechádzal rozpočtovou krízou. Podarilo sa mu spoločne s kolegami ušetriť 2,2 miliardy dolárov a za túto prácu získal najvyššie ocenenie, ktoré môže civil dostať. V súčasnosti okrem iného pôsobí ako konzultant pre americké vojenské námorníctvo.

Jozef ŽIAK

Foto autor a archív PAS

Vojaci a tulenie pásy

Nízke Tatry hostili aj tento rok fanúšikov hôr a zimných športov. Prvú aprílovú sobotu sa na severnej strane ich druhého najvyššieho vrcholu, hory Chopok (2024 m), konali Majstrovstvá Ozbrojených síl SR v skialpinizme – Mammut Army Race 2008. Hlavným organizátorom v poradí tretieho ročníka šampionátu bola Slovenská skialpinistická asociácia (SSA) v spolupráci s Ministerstvom obrany SR a Akadémiou ozbrojených síl gen. M. R. Štefánika v Liptovskom Mikuláši. Uskutočnil sa pod záštitou ministra obrany Jaroslava Bašku a predsedu Žilinského samosprávneho kraja Juraja Blanára.

Takmer sto pretekárov verejnej súťaže súperilo v niekoľkých kategóriách. Ozbrojené sily reprezentovalo dvanásť profesionálov z rôznych vojenských útvarov. Na trati si mohli zmerať sily so špičkou slovenskej, ale aj českej skialpinistickej reprezentácie. Nechýbali ani nadšenci z Poľska. „Tento rok sa tu zišlo niekoľko vynikajúcich borcov, ktorí sa, napriek tomu, že sa skialpinizmu venujú neprofesionálne, môžu s profesionálmi v pokoji rovnať,“ prezradila poručíčka MUDr. Katarína Belicová, prezidentka SSA. Trať merala zhruba štyri kilometre a prevýšenie medzi štartom a cieľom bolo asi 1014 metrov.

Tohoročné majstrovstvá boli organizované ako memoriál Jula Páříčku a Romana Malagu. „Chceli sme si takto uctiť pamiatku našich bývalých kolegov a kamarátov, ktorí horám a horským športom venovali nielen celé svoje srdce, ale aj to najcennejšie – svoje životy. Tragicky zahynuli 14. decembra 2007 v Žiarskej

doline, keď ich zasypala lavína,“ smutne dodala Katarína Belicová.

Skúsenosti z rôznych športových odvetví využívajú vo výcviku svojich kadetov aj v Akadémii ozbrojených síl. „Do týchto pretekov sa zapájame okrem iného aj preto, že v rámci špeciálnej telesnej prípravy príslušníkov ozbrojených síl existuje aj výcvik vo vojensko-praktickom lezení,“ objasnil Mgr. Ján Pápay, PhD., vedúci Ústavu telesnej výchovy a športu AOS LM. „Tento výcvik realizujeme ako v letných, tak aj v zimných podmienkach. Zahŕňa teda aj presuny vo vysokohorskom teréne na skialpinistických lyžiach s využitím takzvaných tullených pásov a iného skialpinistického výstroja,“ zdôraznil J. Pápay.

Titul najrýchlejšieho pretekára spomedzi vojakov obhájil poručík Miroslav Mikuštiak z martinského opravárenského práporu pred nadporučikom Jaroslavom Baňášom z Ústrednej vojenskej nemocnice Ružomberok a podporučikom Tomášom Odlevákom z ružomerskej Základne mobilných komunikačných s informačných systémov. Víťazstvo v kategórii žien získala študentka AOS Liptovský Mikuláš slobodníčka Zdena Križková.

Ceny víťazom odovzdal rektor AOS prof. Ing. Ján Kurty, PhD., a bývalý minister obrany František Kašícký.

Text a foto Vladislav VAVRINEC

Národný beh aj s výzbrojou

Medzi 2108 pretekármi národného behu Devín Bratislava bolo 13. apríla aj osem vojakov v maskáčoch. Je pravda, že „maskáčovú“ pre-

miéru mali príslušníci Čestnej stráže prezidenta SR už vlni, no tentoraz bežali už aj so samopalmi, na sebe mali taktické vesty a na hlavách

kevalové prilby. Veliteľ čestnej stráže plukovník Rudolf Kebísek hovorí, že s nápadom prišli už vlni funkcionári z bratislavského STARZ-u (Správa telovýchovných a rekreačných zariadení), ktorý preteky organizuje. Išlo im o obnovenie historickej tradície. V archíve totiž našli fotografiu z roku 1934, na ktorej beží národný beh vojak s malou poľnou a puškou. Nuž a v roku 1935 bežalo preteky vtedy rekordných 136 pretekárov, z ktorých bolo 126 vojakov.

„Po vlnajšej pozitívnej odozve u organizátorov aj divákov sa naši vojaci rozhodli, že tentoraz naplnia historickú tradíciu nielen spolovice. Preto sme vyštartovali aj s výzbrojou a výstrojom,“ konštatuje plukovník Rudolf Kebísek. V prvom páde množného čísla hovorí preto, lebo po šiestich ročníkoch Devín Bratislava, ktoré odbehol v maratónkach, tento rok aj on odštartoval vo vojenskom. „Prebehnúť dvanásť kilometrov v teplom počasí, v kanadách a so zbraňou nebol žart. Dokázali sme si však aj vzájomne pomôcť, povzbudzovali sme sa – a tak to má byť. Nevzdal nikto,“ dodáva plukovník – a z jeho hlasu cítiť, že na borcov zo svojej jednotky je právom hrdý.

Text a foto Pavol VITKO

Armádny magazín
v Slovenskej televízii

PROFESIONÁL

Uvidíte v premiére každý štvrtok
na Dvojke o 16.20 h

Repríza v piatok popoludní.

Plná poľná

Oblúbenú reláciu Plná poľná s počúvanosťou nad 100-tisíc poslucháčov v novom formáte, ale pod rovnakou značkou, si môžete už od 3. februára tohto roku vypočuť na rozhlasovej stanici Rádio Regina každú sobotu v čase od 18.20 do 18.30 h. Priebežne aj v reláciách Nočná pyramída, Pozvete nás ďalej? či Štúdio Kontakt sa na Vás tešia tvorcovia vojenského vysielania Miroslav Mlnár, Petra Repková, Bernard Roštecký. (r)

DEŇ detí
S ozbrojenými silami
24. MAJA 2008
od 9⁰⁰
Gelnica
futbalový štadión

Slovenský rozhlas

